

در ۱۳۹۸ کار سه هزار و ۲۱۰ پروژه ای انکشافی تکمیل شد

هزاران اصله نهال در سمنگان غرس می شود

منظور ایجاد فضای سبز، حفظ محیط زیست و توسعه جنگلات آغاز می شود.

قرار است در جریان این کمپین بیش از هزار اصله نهال مختلف النوع به شمول مرکز در تمام ولسوالی ها به ادارات دولتی، اماکن مقدسه، مساجد، مدارس، مکاتب و انجمن ها به شکل رایگان توزیع خواهد شد.

ریاست زراعت، آبیاری و مالداري ولایت سمنگان، از آغاز کمپین نهال شانی در ولسوالی «فیروزنجیر» این ولایت خبر داده می گوید که قرار است در جریان کمپین نهال شانی در این ولایت، هزاران اصله نهال غرس شود.

این ریاست می افزاید که کمپین نهال شانی در دیگر ولسوالی های سمنگان نیز به

کار ساخت یک کانال آبیاری در تالقان آغاز شد

طول خواهد داشت و به همکاری موسسه «MERCY CORP» با هزینه ۱۵۰ هزار دالر ساخته می شود.

با ساخت این کانال یک هزار و دوصد جریب زمین زراعتی تحت پوشش آبیاری قرار گرفته و ۵۹۵ خانواده در ۱۳ قریه مستفید می شوند.

ریاست زراعت، آبیاری و مالداري ولایت تخار از آغاز کار ساخت یک کانال آبیاری در قریه «خواجه ابدال» شهر تالقان مرکز این ولایت خبر داده است. همزمان با آغاز کار ساخت این کانال، یک انجمن آبیاری نیز تاسیس شده است. این کانال آبیاری پنج کیلومتر

دزهر و سوداگری؛ هېواد کې د لږمانو روزنې فارمونه جوړ شوي

۱۵ په هلمند کې د لږمانو روزنې دویم ستر فارم دي. تر دې وړاندې هم په دې ولایت کې د لږمانو روزنې یو فارم جوړ شوي، چې ۱۶ زره لږمان په کې روزل کېږي. د هلمند د کرنې ریاست د چارواکو په خبره په پام کې ده، چې په دې ولایت کې د لږمانو نور فارمونه هم جوړ شي.

د ملخانو یرغل د خوست کروندو ته زیان نه دي اړولي

د خوست د کرنې رییس وویل، چې د خوست د کرنې ادارې کارکوونکي د سیمې د اوسیدونکو په همکاری د کروندو په درمل شپندلو بوخت دي او د کرنې وزارت له خو نن سیمې ته تخنیکي ټیمونه هم استول شوي دي.

حفیظ الله شاه نوري وویل، کوم ملخان چې پاکستان څخه خوست ولایت ته راغلي دي تر دې دمه نورو ولایتونو ته د خپل حرکت لورې نه دي تبدیل کړي خو د بومي الوتونکو د بنکار له امله یې شمېر نن کم شوي دي. ښاغلي شاه نوري وویل، چې په افغانستان کې د کرنیز فصل مناسب نه شتون او سرې هوا له امله پاکستان ته ددغو ملخانو د ورستېدو اټکل ډېر دي.

د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت دغو ملخانو سره د مقابلې په پار کافي درمل او پرسونل لري او خوست ولایت ته خو تخنیکي ټیمونه هم استول شوي دي.

ملخان له ونو ښکته په کروندو یرغل وکړي نو ملخان به یې وخوري. ښاغلي شاه نوري وویل: «ټېکم رېجې مو په دې کې ده، کله چې ملخان د ونو له ښاخونو ښکته کیږي، بومي الوتونکي لکه اباپیل او کارغان یې ښکاروي او نه یې پرېږدي، چې زموږ کرنیزو فصلونو ته زیان ورسوي.»

حفیظ الله شاه نوري وویل، چې دغه ملخان تر ډېر د غنمو او شولو ساقي او وړې ته زیان رسوي. د هغه په خبره خوست کې د غنمو کروندې نوي شپې شوي او دغه راز د شولې کرکېله تر اوسه نه ده شوې. ښاغلي شاه نوري وویل، چې تر دې دمه د خوست ولایت کروندو ته هیڅ ډول زیان نه دي رسېدلي.

د خوست د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ ریاست ددې ولایت په درېوو ولسوالیو کې د ملخانو له یرغل خبر ورکوي خو وايي، چې بومي الوتونکي، یخه هوا او لازمي ودې ته د کروندو نه رسېدل ددې لامل شوې، چې ملخان کروندو ته زیان ونه رسوي.

د خوست د کرنې رییس حفیظ الله شاه نوري وايي، چې پرون شاوخوا ۲ بجې له پاکستان څخه د غلام خان بندر له لارې ملخان خوست ته رادننه شوي او د نن سې شپې تر غرمې مخکې ددې ولایت گریز، تېي او علي شیر ولسوالیو ته رسېدلي دي.

ښاغلي شاه نوري زیاتوي، تردې دمه دغه ملخان نه دي توانېدلي، چې د خوست کروندو ته زیان ورسوي. هغه وویل، ددې لپاره چې دغه ملخان بومي مرغانو په تېره بیا اباپیل او کارغانو ته ښه خواره دي نه دي توانېدلي، چې د ونو له ښاخونو ښکته پر کروندو یرغل وکړي. د خوست د کرنې رییس زیاته کړه، چې په خوست کې بومي مرغان ډېر دي که

پکتیا کې د شاتو مچيو د کنې ضد درمل ووپشل شو

په پکتیا کې د مچيو د روزنې زمينه مساعده ده او دا مهال په دې ولایت کې یوشمېر کسانو شاتو مچيو روزلو ته مخه کړي، چې دلته یې روزنه وکړي او ترې ښه عسل تر لاسه کړي. د افغانستان سوچه شات په کور دننه او له هېواده بهر په میلیونونه پېرېدونکي لري. افغانستان د شاتو مچيو روزلو او شاتو تولید لپاره مناسبه هوا او چاپیریال لري او دا ددې لامل شوي، چې په دې هېواد کې د شاتو مچيو روزلو صنعت ورځ تر بلې وده وکړي.

د شاتو مچيو دکنې ضد درمل «Formic acid» وپشلي دي او فارم لرونکو ته د ناروغیو او درملنې په برخه کې عملي او نظري پوهاوي هم ورکړي دي.

د پکتیا د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ ریاست چارواکي وايي، چې په دې ولایت کې د شاتو مچيو د کاروبار د لاغورېدا په پار د شاتو مچيو فارم لرونکو ته د روزنيزو پروگرامونو ترڅنگ په بېلابېلو برخو کې له دوي سره مرستې اوهمکاری کوي.

د پکتیا د کرنې ریاست چارواکي وايي، چې د شاتو مچيو روزونکو او فارم لرونکو سره د مرستې اوهمکاری په دوام داخل ددې ولایت د شاتو مچيو پر یوشمېر مخکښو فارم لرونکو

هشت اتحادیه بزرگ باغداری در غزنی تاسیس شدند

برنامه‌ی ملی باغداری و مالدارۍ تاسیس شده است.

هدف از تاسیس این اتحادیه‌ها منسجم ساختن محصولات زراعتی در ولایت غزنی و هم‌چنین بازاریابی در مارکیت‌های داخلی و خارجی می‌باشد.

ریاست زراعت، آبیاری و مالدارۍ ولایت غزنی، از تاسیس هشت اتحادیه بزرگ باغداری در این ولایت خبر داده است. این اتحادیه‌ها که شامل سیب، آلو بخار، انگور، کشمش، زردآلو و بادام می‌شوند، به کمک

توزیع وسایل پروسس اچار، چتنی و مربا به ۱۱ خانم

باغچه‌های خانگی پروژه ملی باغداری و مالدارۍ شده‌اند. قرار است این زنان بر علاوه دریافت وسایل پروسس، توسط مسوولان زون و کارمندان ترویج ولایات آموزش‌های فنی در قسمت ساختن اچار، چتنی، مربا و ساختن روب نیز دریافت نمایند.

پروژه ملی باغداری و مالدارۍ مربوط به وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ، بخ ۱۱ خانم در لایته‌های پنجشیر، کاپیسا، پروان، کابل و میدان وردک وسایل پروسس اچار، چتنی و مربا توزیع کرده است. این زنان در سال جاری شامل بخش

به ۱۳۷۰ دهقان در بدخشان بسته زراعتی توزیع شد

ریاست زراعت، آبیاری و مالدارۍ ولایت بدخشان، می‌گوید که به ۱۳۷۰ دهقان در ولسوالی جرم این ولایت، بسته‌های زراعتی توزیع شد. هریک از این بسته‌ها که شامل یک خریطه تخم گندم، دو خریطه کود کیمیاوی می‌شود، به کمک FAO و موسسه اکتید توزیع شده است.

وزارت زراعت؛ الگوی اطلاع‌رسانی برای دیگر نهادها

است. کاش کُل نهادها مثل وزارت زراعت در زمینه‌ی تأمین شفافیت، حق دسترسی به اطلاعات و حکومت‌داری خوب کمک بکنند، از همین الگوی وزارت زراعت کار بگیرند.»

رییس کمیسیون به تحقق حق دسترسی به اطلاعات تأکید کرد و گفت که در وزارت زراعت «هیچ چیزی محرم نیست.» به گفته‌ی او، این مساله نشان‌دهنده‌ی حکومت‌داری خوب است.

را الگو قرار دهند. او گفت: «وزارت زراعت بر اساس شاخص‌های کمیسیون حق دسترسی به اطلاعات نهایی‌ترین تلاشش را کرده تا موبه‌مو تطبیق بکند. وزارت زراعت یکی از نهادهای الگو در افغانستان

در کنفرانس گزارش‌دهی وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ به ملت، عین‌الدین بهادری رییس کمیسیون دسترسی به اطلاعات، از کارکردهای وزارت زراعت به ویژه در راستای آرایه‌های معلومات به متقاضیان ستایش کرد. آقای بهادری از وزارت زراعت به عنوان یک «الگو» در زمینه‌ی تأمین حق دسترسی به معلومات یاد کرد و گفت نهادهایی که در این زمینه مشکل دارند باید وزارت زراعت

حساب‌دهی به ملت، رویای شفافیت را تحقق ببخشیم

وزارت زراعت، روز چهارشنبه، هفتم حوت، به مردم حساب داد. در این برنامه، گزارش اجمالی برنامه‌های عملی‌شده، در حال جریان و عملی نشده‌ی وزارت زراعت شرح یافت.

وزارت زراعت در این برنامه از بودجه‌ای که برایش داده شده بود، به صورت واضح گزارش داد. از خدماتی که برای دهقانان و دیگر فعالان عرصه‌ی زراعت و مالدارۍ فراهم کرده است گزارش داد.

هم‌چنان از زمینه‌هایی که برای ایجاد شفافیت بنا شده است، گزارش‌دهی صورت گرفت.

واقعیت امر این است که گزارش‌دهی به مردم، باعث می‌شود که پرسش‌گری‌های بیش‌تری در میان مردم بهینه و نهادینه شود. وقتی زمینه‌ی پاسخ‌دهی متداوم وجود داشته باشد و مردم بپرسند، پاسخ می‌گیرند. وقتی پاسخ گرفتند، می‌توانند تحقیق کنند.

تحقیق، یا حقیقت‌یابی مجرای اساسی ایجاد شفافیت است و این زمینه با متعهد شدن نهادها به پاسخ‌دهی فراهم شده است.

اساسی‌ترین نیاز نهادهای افغانستان از دید جامعه‌ی جهانی و مردم، این است که شفافیت در کارهای‌شان بیش‌تر شود.

افزایش شفافیت، دو جانبه است. هم باید نهادها زمینه‌های اطلاع‌رسانی را بیش‌تر کنند و از کتمان حقایق بپرهیزند و هم شهروندان باید مسوولیت‌شان را که بازنمایی کاستی‌ها و کژی‌ها هست را بیش‌تر تحقیق کنند و نمایش بدهند. این انتقاد سالم و بدون عقده است که می‌تواند زمینه‌های رشد شفافیت را بیش‌تر بسازد.

در مراسم حساب‌دهی وزارت زراعت به ملت، عین‌الدین بهادری رییس کمیسیون دسترسی به اطلاعات از کارهای صورت گرفته در زمینه‌ی اطلاع‌رسانی در وزارت زراعت ابراز تشکر و قدردانی کرد. او گفت که باید اداره‌های دیگر نیز الگوبرداری کنند و روش کاری وزارت زراعت عملی بسازند.

حقیقت این است که وزارت زراعت، کوشیده است در بخش اطلاع‌رسانی کارهای اثرگذاری بکند. از این میان، تطبیق کامل تمامی ۴۴ شاخص پیشنهاد شده از جانب کمیسیون دسترسی به اطلاعات، ساخت آرشیف الکترونیکی اسناد، ایجاد ۱۴ سیستم معلوماتی لینک‌شده به وبسایت، ساخت مراجع اطلاع‌رسانی در مرکز و ۲۴ ولایت، ایجاد دفتر روابط عامه برای پاسخ‌دهی سریع به مراجعان، زمینه‌سازی ثبت شکایات و رسیدگی به آن‌ها از طریق بورد مشخص، ایجاد سیستم آنلاین درخواست معلومات و ثبت شکایات، فعال‌سازی شماره‌ی رایگان معلوماتی ۱۵۰ برای حل مشکلات تمامی شهروندان مالدار و زراعت‌پیشه، ایجاد هفته‌نامه‌ی دهقان به منظور معرفی ولایات از نگاه زراعتی، شناساندن محصولات داخلی، معرفی غذاهای مفید و نشر اطلاعات پیش‌گیرانه و پاسخ‌دهی توسط مراجع اطلاع‌رسانی مرکز و ولایات به حدود ۵۰۰ درخواست اطلاعات کارهای عمده‌ی وزارت زراعت آبیاری و مالدارۍ بوده است. در نتیجه‌ی این فعالیت‌ها، هیچ درخواست اطلاعاتی بدون پاسخ گذاشته نشده است و وزارت زراعت، توانست در اطلاع‌رسانی جایگاه اول واحد بودجه‌ای اطلاع‌رسان را از آن خود کند و از سوی کمیسیون دسترسی به اطلاعات «الگوی اطلاع‌رسانی» خوانده شود.

باید بگوییم که این اقدامات را ما هنوز کافی نمی‌دانیم، ما می‌خواهیم فصل‌های روشن‌تری از اطلاع‌رسانی و شفافیت را ایجاد کنیم. ما به اطلاع‌رسانی به صورت واضح و مشخص متعهد است و از ایجاد هیچ زمینه‌ای برای سهل‌سازی و سریع‌سازی اطلاع‌رسانی دریغ نمی‌کند.

می‌کشیم رویای شفافیت را در حیطه‌ی کاری‌مان تحقق ببخشیم و فصل‌های آینده را با روشنایی بیش‌تر، پیش برویم.

فارم‌های مالداري هرات در يك روز ۹۵ تن شير توليد مي‌کنند

حشمت‌الله حبيبي

رياست زراعت، آبياري و مالداري ولايت هرات مي‌گويد: «گاوداري چندين سال مي‌شود در ولايت هرات رشد چشم‌گيري کرده، در حدود ۱۰۵ فارم صنعتي و نيمه‌صنعتي تحت اثر انجمن گاوداران ولايت هرات فعال اند که روزانه در حدود ۹۵ تن شير از اين فارم‌ها توليد مي‌گردد.»

درآمد است هم ولايت ما رشد مي‌کند. يك كيلو شير را تا ۵۰ افغاني مي‌فروشيم.»

وزارت زراعت، آبياري و مالداري با ايجاد انجمن‌هاي مالداري و ساخت كلينيك‌هاي حيواني و جلوگيري از بروز امراض حيواني زمينه رشد مالداري را در اين ولايت مهيا ساخته است.

شماري از باشنده‌گان ولايت هرات مي‌گويند که سيستم گاوداري هرات به شکل پيش‌رفته نيازمند سرمايه، تکنولوژي و مکان وسيع است. و از وزارت زراعت و دولت مي‌خواهند که با

اين ولايت است. گفتني است که امروزه مارکيت‌ها و دکان‌هاي هرات مملو از فرآورده‌هاي لبنيات و گوشت داخلي است و اين نشانه‌اي از حرکت به سوي خودکفايي مي‌باشد.

عبدالکریم یک تن باشنده‌گان ولايت هرات و عضو انجمن گاوداران ولسوالي انجيل مي‌گويد: «پيشه‌ي ما گاوداري و مالداري است، ما از همين طريق زنده‌گي روزمري خودمان را پيش مي‌بريم، شيري که ما مي‌دوشيم از طريق انجمن‌ها يا شرکتهاي لبنياتي خريداري مي‌شه، هم براي ما یک

بیش از ۱۰۰ فارم مالداري صنعتي و نيمه‌صنعتي در هرات فعاليت دارند که روزانه ۹۵ تن شير توليد مي‌کنند.

فارم‌هاي مالداري انفرادي در ولسوالي‌هاي اين ولايت موجود بوده که روزانه در حدود ۵۰ تن شير توليد و توسط مراکز جمع‌آوري شير به شرکتهای و فروشگاه‌هاي لبنيات عرضه مي‌گردد. باقي مانده آن توسط انجمن‌هاي گاوداري در اين ولايت تامين مي‌شود.

رياست زراعت، آبياري و مالداري ولايت هرات مي‌گويد: «گاوداري چندين سال مي‌شود در ولايت هرات رشد چشم‌گيري کرده، در حدود ۱۰۵ فارم صنعتي و نيمه‌صنعتي تحت اثر انجمن گاوداران ولايت هرات فعال اند که روزانه در حدود ۹۵ تن شير از اين فارم‌ها توليد مي‌گردد.»

سیدمصوم سادات آمر مالداري رياست زراعت ولايت هرات مي‌گويد: «حدوداً به تعداد هشت شرکتي صنعتي پروسس کننده مواد لبني فعاليت داشته که محصولات لبني (شير، شير پاکتي، ماست، چکه، قروت، پنير خامه‌اي، پنير شور، دوغ، مسکه، خامه و آيسکریم) مي‌باشد توليد مي‌کنند، که مصرف داخلي اين ولايت و ولايات هم‌جوار را تامين مي‌کند.

ايجاد فارم‌هاي گاوداري در هرات چشم‌گير بوده و همواره پاسخشگوي نيازهاي مردم

دزهر و سوداگري؛ هپوادکي دلرمانو روزني فارمونه جوړ شوي

مهناز عزيزي

ډالرو ته رسپري.

له دغو لړمانو څخه به تر لاسه کېدونکي زهر يو شمېر بهرنيو هپوادونو ته صادر شي.

دلرمانو له زهر و کار اخيستنه:

په نړۍ کې دلرمانو زهر له ډېرو ارزښتناکو مايعاتو څخه شمېرل کېږي، چې د سرطان، ملاريا او د انتني بيوتيک درملو کې ترينه کار اخيستل کېږي. ويل کېږي چې دلرمانو زهر د يو ډول مادې درلودونکې دي، چې د سرطاني تومورونو په پېژندنه کې ترينه گټه اخيستل کېږي. دا زهر په امريکا، اروپايي او عربي هپوادونو کې بازار لري.

د معلوماتو له مخې دلرمانو يو کيلوگرام زهر د نړۍ په بازارونو کې له يو ميلون څخه تر لس ميليونه ډالرو پورې، پلورل کېږي. دلرمانو زهر څخه د طبابت په برخه کې د سرطان لوړې بيې لرونکې درملو لپاره کارول کېږي، نو د زهر بيې ته په کتو له همدې کبله بيې خلکو پالنې ته مخه کړې ده.

باید وويل شي، چې دکرنې وزارت خپلو ټولو ولايتي ادارو ته سپارښتنه کړې، چې په دې برخه کې له خلکو سره مرستې وکړي او دلرمانو روزني لېوالو خلکو ته چې غواړي دلرمانو فارمونه جوړ کړي فنې لارښوونې وکړي، تر څو د دغه ډول فارمونو شمېر زيات شي.

د فارم چارواکي وايي، چې ياد فارمونه بيې له هپواد څخه دلرمانو د قاچاق د مخنيوي په موخه جوړ کړي دي.

دوي وايي تر اوسه بيې زرگونه لړمان راټول کړي او حکومت څخه غوښتنه کوي، چې په نړيوال بازار کې د پلور لپاره ورته زمينه برابره کړي.

دلرمانو خوراکه چنجي دي او هر لړم درې مياشتو کې شپږ څاڅکي زهر توليدوي، چې د يو کيلو زهر يو بيه نږدې لس ميليونه

کې دلرمانو روزني يو فارم جوړ شوي، چې ۱۶ زره لړمان په کې روزل کېږي. د هلمند دکرنې رياست د چارواکو په خبره په پام کې ده، چې په دې ولايت کې دلرمانو نور فارمونه هم جوړ شي.

د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت وايي، چې دلرمانو او دلرمانو د توليد يوشمېر نور فارمونه هم په ځينو ولايتونو کې د جوړېدو په حال کې دي، چې ور سره به په دې برخه کې د پام وړ پرمختگ وشي.

په دې وروستيو کې هپواد کې دلرمانو فارمونو جوړولو، ساتلو او توليد سره د خلکو لېوالتيا ډېره شوې ده. تر دې دمه د هپواد په دوو ولايتونو کې دلرمانو فارمونه جوړ شوي دي.

دلرمانو د ساتلو او دلرمانو د توليد لومړنی فارم د هرات په ولايت کې د ۲۲ بېلابېل ډوله لړمانو په درلودلو سره په کار پيل وکړ. د هرات دلرمانو په فارم کې له دوه زرو زيات لړمان ساتل کېږي، او له دغو لړمانو څخه تر لاسه کېدونکي زهر يوشمېر بهرنيو هپوادونو ته صادرېږي. وروسته بيا دلرمانو د توليد دوه نور فارمونه چې لومړي يې د ۱۶ زره او دويم يې د ۵۰ زره لړمانو د ساتلو وړتيا لري د هلمند په ولايت کې جوړ او په کار پيل وکړ.

دغه فارمونه، چې د خصوصي سکتور له خوا جوړه شوي ده، د هلمند دکرنې رياست له خوا ور سره په بېلابېلو برخو کې هر اړخيزې مرستې او همکارۍ کېږي. په هلمند کې دلرمانو دويم جوړ شوي فارم د ۵۰ زره لړمانو د روزني وړتيا لري او په دې فارم کې اووه ډوله لړمان روزل کېږي. ددې ترڅنگ په دې فارم کې به کربورې هم وروزل شي.

د هلمند دکرنې رييس زلمي الکو وايي، چې ددې ولايت دکرنې رياست په دې ولايت کې دلرمانو د فارمونو د پرمختيا په پار د فارمونو شته ستونزې او غوښتنې راټولې او په فني توگه يې دوي ته لازمي لارښوونې کړي دي.

دا په هلمند کې دلرمانو روزني دويم ستر فارم دي. تر دې وړاندې هم په دې ولايت

معرفی مراکز تحقیقاتی میوه و مناطق کشت

میوه جات عمده افغانستان با توافق محیطی و حاصل دهی مناسب

شجاع الحق

ریاست عمومی انستیتوت تحقیقات زراعتی افغانستان، از ریاست‌های فعال وزارت زراعت می‌باشد که از سال ۲۰۰۶ به این سو روی میوه‌های مختلف تحقیق کرده است.

این فعالیت‌ها تحقیق روی ۱۵ نوع میوه را شامل می‌شود. سیب، ناک، زردآلو، شفتالو، آلو، بادام، گیلاس، انگور، انار، انجیر، لوات، خرما، خرما آلو، زیتون و خانواده ستروس میوه‌هایی‌اند که در مراکز تحقیقات کابل، هرات، بلخ، قندهار، کندز و ننگرهار تحت کشت و پرورش بوده است.

۱- پروگرام نسل‌گیری بادام و زردآلو،
۲- تجارب گرده‌افشانی بادام، مطالعه الحاق خودی انواع زردآلو و آلو،
۳- تجارب اگرانومیکی تجارب تحقیقاتی استفاده هورمونی جبرلین اسید، بالای سه نوع انگور، پایه‌های مادری برای سیب و انواع ستروس.

مناطق کشت و کلکسیون ملی زردآلو

کلکسیون ملی زردآلو در مرکز تحقیقات زراعتی بادام‌باغ کابل و مرکز تحقیقات زراعتی دهدادی مزار شریف است. این کلکسیون دارای ۱۳۳ اکسیژن زردآلو می‌باشد. ولایات عمده تولیدکننده زردآلو شامل میدان وردک، لوگر، غزنی، زابل، قندهار، پکتیا، خوست، کابل، کاپیسا، پروان، پنجشیر، کنر، لغمان، ننگرهار، بامیان، بغلان، بدخشان، تخار، هرات، است.

مناطق کشت و کلکسیون ملی بادام کلکسیون ملی بادام در مرکز تحقیقات زراعتی دهدادی مزار و کندز موقعیت دارد. این کلکسیون دارای ۵۴ نژاد بادام است. از ولایت‌های عمده تولیدکننده بادام می‌توان غزنی، زابل، ارزگان، دایکندی، قندهار، بغلان، هرات، غور، سمنگان، بلخ، و کندز را نام گرفت.

کلکسیون ملی شفتالو و مناطق کشت

کلکسیون ملی شفتالو در مرکز تحقیقاتی زراعتی اردو خان هرات و مرکز تحقیقات زراعتی کوکران قندهار همراه ۱۱۶ اکسیژن شفتالو می‌باشد. در افغانستان ولایت‌های عمده تولیدکننده شفتالو شامل وردک، لوگر، غزنی، زابل، قندهار، پکتیا، خوست، کابل، کاپیسا، پروان، پنجشیر، کنر، لغمان، ننگرهار، بامیان، بدخشان و هرات است.

کلکسیون‌های ملی آلو و مناطق کشت

کلکسیون ملی آلو که ترکیبی از انواع آله‌های جاپانی، اروپایی، دورگه می‌باشد که در مراکز تحقیقات زراعتی بادام‌باغ کابل، مرکز تحقیقات زراعتی اردو خان هرات، مرکز تحقیقاتی زراعتی کوکران قندهار، همراه با ۷۷ اکسیژن موقعیت دارد.

در افغانستان ولایت‌های تولیدکننده آلو شامل وردک، لوگر، غزنی، زابل، قندهار، پکتیا، خوست، کابل، کاپیسا، پروان، پنجشیر، کنر، لغمان، ننگرهار، بامیان، بغلان، بدخشان، تخار و هرات است.

کلکسیون سیب

کلکسیون ملی سیب در مرکز تحقیقات زراعتی بادام باغ کابل و مرکز تحقیقات زراعتی ولایت کندز موقعیت دارد. این کلکسیون دارای ۸۰ اکسیژن سیب است.

ولایات عمده تولیدکننده سیب شامل میدان وردک، لوگر، غزنی، بامیان، بغلان، تخار، کابل، بدخشان، می‌باشد. از نژادهای عمده سیب می‌توان به میچ‌گلا، موندیل گالا، فوجی، تریکو گالا، کریس پینک، رید استار، رویال گالا، سترن، جوناکول، ریکل پرلیس گالا میست، دورست گولدن، بیشنگ گولدن، لبنانی زرد، گولدن دیلیشیز ریندرس، پایروس، رید چیف و زرد زراعتی اشاره کرد.

کلکسیون‌های ملی انگور و مناطق کشت

کلکسیون ملی انگور در مرکز تحقیقاتی زراعتی اردو خان ولایت هرات و مرکز تحقیقات زراعتی کوکران ولایت قندهار همراه با ۱۳۹ اکسیژن واقع است. ولایت عمده تولیدکننده انگور شامل هرات، پروان، قندهار، کابل، کندز، لوگر، غزنی، زابل، بلخ، فاریاب، سرپل، تخار می‌باشد. نژادهای انگور که در افغانستان پرورش داده می‌شود، شامل قندهاری، روچه سفید،

هلمند کی د جوارو حاصلات ډېر شوي

هلمند د هېواد په کچه لوی او کرنیز ولایت دی او ترڅنگ یې هوا هم معتدله او د کرنې لپاره مناسبه ده. جوارو (سوکرک)، غنم، لویا، مپلی، رومی، بینای، پنبه، تور می او زعفران یې ښه حاصل ورکونکي کرنیز حاصلات دي.

د هلمند یوشمېر کروندگر هرکال زرگونه هکتاره ځمکه کې د جوارو کرکېله کوي او له خپلو حاصلاتو خوش دي. د هلمند د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ ریاست چارواکي وايي، چې د تېرکال په پرتله ددې ولایت د جوارو په حاصلاتو کې ۱۶.۵ سلنه زیاتوالي راغلي دي. د هلمند د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ رییس زلمي الکو وايي، چې سړکال ددې ولایت په ۳۸ زره هکتاره ځمکه کې جوار کرل شوي وه، چې له دغو کروندو څخه ۱۹۰ زره ټنه جوار تولید شوي دي.

د ښاغلي الکو په خبره دغه شمېره د تېرکال په پرتله په دې ولایت کې د جوارو د حاصلاتو ۱۶.۵ سلنه زیاتوالي ښيي.

د هلمند د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ رییس زلمي الکو وايي: «د هلمند اقلیم د جوارو کرکېلې لپاره مناسب اقلیم دی او په دې ولایت کې د جوارو بېلابېل ډولونه کرل کېږي او د پلور لپاره نورو ولایتونو ته صادريږي.»

د ښاغلي الکو په خبره د روان کال د حاصلاتو د زیاتې کچې لاملونه پرمانه اوبه، د اصلاح شوي تخمونو وېش، جوارو کرکېلې ته د بزگرانو لېوالتیا او په دې برخه کې د بزگرانو روزل دي. ددې ترڅنگ هلمند د کرنې ریاست د مسلکي کارکوونکو له خوا د هلمند په مرکز او ولسوالیو کې بزگرانو ته د نباتي ناروغیو د مخنیوي لارې چارې ښودل او د کیمیاوي سرو او اصلاح شويو تخمونو وېشل یې نور لاملونه دي.

د هلمند جوار په هېواد کې د ننه پراخ بازار لري، چې د کابل په گډون په یوشمېر نورو ولایتونو کې هم مینه وال او گرم بازار لري. د هلمند ولایت د غلو دانو د منډوي د ازادو کاروباریانو او سوداگرو په وینا؛ له هلمند څخه هره ورځ له ۵۰۰ تر ۹۰۰ متریک ټنه جوار کابل، لوگر، غزنی، قندهار، مفر، شاجوي، بولدک، او ننگرهار ته صادريږي، چې په یادو ولایتونو او سیمو کې پروسس او د نباتي غوري ترڅنگ تر حیواني خوراکي پورې په بېلابېلو توکو کې کارول کېږي.

هلمند د هغو ولایتونو په ډله کې ده، چې د بېلابېلو کرنیزو توکو د کرکېلې لپاره مناسبه هوا لري په دې ولایت کې تر ډېره غنم، جوار، لویا او نور ډول ډول کرنیز توکي کرل کېږي، چې ښه پایلې هم ورکوي.

در ۱۳۹۸ کار سه‌هزار و ۲۱۰ پروژه‌ی انکشافی تکمیل شد

متن سخنرانی حشمت‌الله غفوری، معین آبیاری و منابع طبیعی و سرپرست وزارت زراعت، آبیاری و مالداري در برنامه‌ی حساب‌دهی حکومت به ملت در مرکز اطلاعات و رسانه‌های حکومت به روز چهارشنبه هفتم حوت ۱۳۹۸

زمینه‌های اصلی کاری وزارت زراعت، آبیاری و مالداري تامین مصونیت غذایی، محو گرسنگی و رشد اقتصاد متوازن در کشور است. وزارت زراعت در راستای کاهش فقر، زراعت قانونی و مشروع، مدیریت منابع طبیعی، افزایش و مفیدیت تولیدات زراعتی، بهبود زیربناها، می‌کوشد.

رشد زراعت، باعث رشد تولید می‌گردد و متضمن امنیت، مصونیت غذایی، ایجاد فرصت‌های بیش‌تر کاری و محیط زیست مناسب است.

ددې وزارت استراتژیکې موخې عبارت دي له:

- افغانستان طبيعي سرچينو له اغيزناکې گټې اخيستني څخه ډاډ تر لاسه کول؛
- دکريزو توليداتو زياتوالي او اغېزمنتوب او د هېواد دکرنې په برخه کې د توليدي عواملو، د خدماتو پراختيا او کرنيزو څېړنو له لارې بزگرانو او مالدارانو لپاره تل پاتې اقتصادي ودې ته د زمينې برابرولو اسانتيا رامنځته کول؛
- خلکو ته د عوايدو زياتولو او کاري فرصتونو زياتوالي او تنوع رامنځته کول، د دولت عوايد زياتولو او د اصلاحاتو او ساختاري تعديلاتو له لارې مؤثر، رقابت منونکي او يو فعال بنسټ ايجادول،
- دکرنې وزارت د ۱۳۹۸ یم مالي کال په ترڅ کې په ټول هېواد کې د اووه زره او ۶۶۹ کارکوونکو سره دغه موخې تعقيب کړي دي.

بايد ووايم، چې په افغانستان کې دکرنې پراختيا د خصوصي سکټور همکاريو او په دې برخه کې خصوصي پانگونې سره تړي ده، چې بايد ملاتړ يې وشي.

دکرنې وزارت په ټوليزه توگه د ۷.۹ ميليارده افغانو په بوديجې سره ۳۶ پراختيايي پروژې درلودې، چې له دې ډلې ۷.۷ ميليارده افغانې يې، چې د ټولې بوديجې ۹۸ سلنه جوړ وي؛ تخصیص اخذ کړی و او ۷.۴ ميليارده افغانې، چې د ټولې بوديجې ۹۳.۵ سلنه جوړوي عملاً لگول شوي ده.

دکرنې وزارت د ۱۳۹۸ یم مالي کال عادي بوديجه ۱.۳۶۲ ميليارده افغانې وه، چې له دې ډلې ۱.۲۹۲ ميليارده افغانې يې، چې د بوديجې ۹۵ سلنه جوړوي لگول شوي ده.

در سال مالی ۱۳۹۸ حدود ۶۰۰ ميليون افغانی دیگر خراج از بودجی

انکشافی هزینه شده است. این بودجه در ساخت باغ‌های تجارتي، سبزخانه‌های تجارتي، کشمش‌خانه‌ها، ساختمان‌های آبیاری، سردخانه‌های انرژي صفری و مراکز پروسس محصولات زراعتی در ولایت‌های ننگرهار، بادغیس و جوزجان هزینه شده است.

دکرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت په ۱۳۹۸ یم کال کې په ټوليزه توگه ۹۱ عمده فعالیتونه پلان کړي و، چې له دې ډلې ۵۹ فعالیتونه يې بشپړ کړي دي. ددغو فعالیتو له ډلې ۱۸ نور يې تر کار لاندې او د بشپړېدو په درشل کې دي، پنځه فعالیتونه يې نه دي پيل شوي او د نهو فعالیتونو پلي کېدل پيل شوي و، خو د یوشمېر ستونزو له امله

وردک، کاپيسا، پروان، لوگر، پنجشیر، بامیان، دایکندي، پکتیا، بلخ، جوزجان، سرپل، سمنگان، بغلان، بدخشان، تخار، فاریاب، کندز، نورستان، ننگرهار، کنړ، لغمان، هرات، غور، خوست، پکتیکا، ارزگان، قندهار، هلمند، فراه و بادغیس ساخته شده است.

شش: نصب سیستم چيله در ۱۵۰ هکتار باغ انګور، در ولایت‌های کابل، غزنی، کاپيسا، پروان، لوگر، بلخ، جوزجان، سرپل، سمنگان، بغلان، بدخشان، تخار، فاریاب، کندز، لغمان، هرات، پکتیکا، کندهار، هلمند، نیمروز، زابل، فراه و بادغیس،

هفت: ساختن ۴۹۲ واحد تولید کود کمپوست

هشت: اعمار ۲۳۵ کشمش‌خانه

نه: توزیع ۵۰۰ متریک تن کود کیمیايي

ده: توزیع ۳۵۰۰ کیلو گرام تخم پسته

و یازده: پیوند کردن نهال‌های پسته در ۲۱۵ هکتار.

نتیجه: کار وزارت زراعت در بخش حمایت از انکشاف پایدار باغداری باعث شد که امسال نسبت به سال گذشته حاصل اکثریت میوه‌ها، حد اوسط ۲۵ درصد افزایش پیدا کند.

۴- د مالداري سکټور د پراختيا برخه؛ په دې برخه کې لاندې کرنې ترسره شوي دي:

هېواد کې مالداري د ارزښت وړ سکټور دي. ددې برخې ټوليز ارزښت څه باندې ۷ ميليارده ډالرو ته رسېږي. ياد سکټور راتلونکي کې مور سره د لبنیاتو د لاپېر تولید په برخه کې مرسته کوي او په دې برخه کې ورو ورو هېواد خان بساینې ته رسوي، دغه راز ددې برخې ودې لپاره کار کول او پاملرنه مهمه اړتیا گڼل کېږي، چې ددې برخې د ودې لپاره په ۱۳۹۸ یم کال کې لاندې کرنې تر سره شوي دي.

لومړي: څلور لوي او عصري مسلخونه جوړول، دویم: څه باندې شپږ ميليونه او ۵۰۰ زره څارويو ته بېلابېل واکسينونه ورکول،

درېم: درې ميليون ډوزه حیواني واکسينونه توليدول، څلورم: د حیواناتو دکنې دکنټرول پروگرام پلي کول،

پنځم: ۸۱ سیمه ییز وټرنان گمارل، شپږم: پانگوالو لپاره د چرگانو روزنې ۷۰ سوداگريز فارمونه جوړول، اووم: د گرمو اوبو د کبانو ۸۰ فارمونه او د کبانو دوه تکثيري فارمونه جوړول،

اتم: د کبانو څلور ميليونه بچي توليدول، نهم: د شپږ ټولولو ۲۹ مرکزونه جوړول او سمبالول،

لسم: د شاتو مچيو روزلو ۵۰۰ پراختيايي کڅوړې وپشل،

یوولسم: د وټرنری ۲۷۰ کلینیکونه جوړول او تجهيزول او ۹ پارا وټرنرانو ته روزنه ورکول، دوولسم: مالدارانو لپاره د څارويو ۳۱۱ متریک ټنه خوراكي توکي پېرل،

ديارلسم: د پيله وري ودانۍ جوړول او گټې اخيستني ته سپارل،

څوارلسم: د حیواني خوراكي توکو دوه گودامونه جوړول،

پنځه لسم: د حیواني علوفې ۲۱۳ ننداريزې کروندې جوړول،

... ادامه در صفحه ۶

ماشینونه پېرل او وپشل، چې نوي کرنيز ټکنالوژۍ دي،

دویم: بزگرانو ته د چوپرونو وړاندې کولو په پار د کرنې ریاستونو ته د ۱۷۰ عرادي ټراکتورونو لېږد، درېم: بزگرانو لپاره ۱۶ زره او ۸۷ ټنه د غنمو اصلاح شوي تخمونه پېرل، څلورم: د شولې او غنمو دوه زره او ۵۲ ننداريزې قطعي جوړول،

پنځم: د اصلاح شويو تخمونو د ۳۸ زره او ۶۲۰ جریبه کروندو څارنه او ارزونه او د اصلاح شويو تخمونو پر تولیدونکو دوه زره او ۵۰۰ سرتفیکېتونه وپشل،

شپږ: د غنمو یوزر او ۲۵۰ متریک ټنه تصدیق شوي تخمونه تولیدول،

او اووم: د کابل، بلخ او هرات په ولایتونو کې بزگرانو ته د روزنې او مشورې ورکولو درې مرکزونه جوړول.

پایله: خو دکرنې وزارت له خوا يادې کرنې تر سره کېدل کومې لاسته راوړنې لري:

بايد ووايم، چې ياد عوامل او د تېرکال ژمي زيات وربښتونه ددې لامل شوي، چې د احصايې ملي ادارې او کرنې وزارت د گډ سروې د معلوماتو له مخې د تېر کال په پرتله د غنمو حاصلات ۴۲ سلنه او د وربجو حاصلات نهه سلنه زيات شي.

د غنمو د حاصلاتو ۴۲ سلنه زياتوالي، د ۴۰۰ ميليونه ډالرو په ارزښت د غنمو د وارداتو مخه ونیوله، چې د هېواد په سوداگريز بیلانس کې مثبت ارزښت لري.

د گلوو سروېگانو پر بنسټ، په ۱۳۹۸ یم کال کې د وربجو تولید نږدې ۳۸۳ زره متریک ټنو ته ورسېد. ددې زياتوالي لامل د شولو دکروندو زياتوالي دي. په دې زياتوالي سره افغانستان د خپل اړتيا وړ وربجو د تولید په برخه کې نږدې ۶۶ سله خان بساینې ته ورسېد او دغه راز د روان کال درې لومړي ربعي په ترڅ کې د تېر کال ددرې ربعي په پرتله د وربجو واردات ۱۸۰ متریک ټنه او د نږدې ۲۸ ميليونه ډالرو په ارزښت کمه شوه.

۳- بخش انکشاف پایدار سکټور باغداری، این کارها صورت گرفته است:

یک: احداث ۷۲۶ سبزخانه تجارتي

دو: توزیع ۱۸۰۰ بسته انکشافی باغداری

سه: تطبیق ۷۸۹ تجارب تحقیقاتی

چهار: اعمار ۴۵ سردخانه صفر انرژي

پنج: احداث ۶۸۹۱ هکتار باغ مثمر و توزیع ۲۰۰۰ بسته لوازم جمع آوری باغداری. این باغ‌ها در ولایت‌های کابل، غزنی، میدان

لت

ځنډول شوي دي.

په دې کال کې د وزارت د ټولو فعالیتونو د پرمختګ د في صدي منځنۍ کچه، ۸۰.۳۸ سلنې ته رسېږي.

در سال ۱۳۹۸ مالی، وزارت زراعت، سه هزار و ۲۱۰ پروژه‌ی انکشافی را در بخش‌های مختلف که تشریح می‌شود، تطبیق کرده است.

بايد بگويم که وزارت زراعت، تمامی ۴۴ شاخصی را که کمیسیون محترم دست‌رسی به اطلاعات برای تطبیق ماده‌ی پانزدهم قانون دست‌رسی به اطلاعات به ما سفارش کرده بود، به صورت دقیق، با سندهای ضمیمه‌ای آن در وبسایت نشر شده و در اختیار تمامی شهروندانی است که می‌خواهند دسترسی داشته باشند.

در بخش تطبیق بخش‌های دیگر قانون دست‌رسی به معلومات، در بخش دست‌رسی به معلومات برنامه‌ی حساب‌دهی امروز، به شما معلومات کافی داده خواهد شد.

می‌خواهم گزارش اجمالی کاری وزارت زراعت را در ۱۲ بخش مشخص، ارایه کنم و بعد از آن، روی پلان سال مالی ۱۳۹۹ تمرکز نمایم.

۱- بخش احیا و بازسازی سیستم‌های پایدار آبیاری در سطح کشور، در ۳۴ ولایت، این فعالیت‌ها عملی شده است:

یک: پیش‌رفت ۸۹ درصدی کار احیاء و بازسازی ۳۴۴ شبکه آبیاری در سراسر کشور،

دو: تکمیل کار ساخت ۴۲ شبکه آبیاری قطره‌ای در پنج ولایت (کابل، ننگرهار، بلخ، هرات و بغلان)

سه: ساخت ۱۰۰ بند خرد یا چکدم،

چهار: ایجاد ۸۰ ذخیره‌ی خاکی آب،

پنج: اعمار ۹۹ آبریزه به منظور جلوگیری از سرازیر شدن سیلاب

و شش: ساخت ۳۰ سیستم واترپمپ آفتابی برای آبیاری زمین‌ها از آب سطحی.

نتیجه: اما با این کارها چی نتیجه‌ای به دست آمده است:

با ساخت این زیربناهای آبیاری، ده‌ها هزار جریب زمین آبیاری شده است و در این زمین‌ها، ۲۵-۳۰ درصد از ضایعات آب جلوگیری شده و نیز حاصلات زراعتی این زمین‌ها ۲۵ درصد افزایش یافته است.

۲- د غلودانو د تولید د پراختیا برخه چې عبارت دي له:

لومړي: د ليزرېبول يا د ځمکې د هوارولو ۸۴

... از صفحه ۵

در ۱۳۹۸ کار سه هزار و ۲۱۰ پروژه‌ی انکشافی تکمیل شد

شپا پرسم: په ۲۰۰ هکتاره ځمکه کې غلوفې کرل، او اووه لسم: په کابل کې د لبنیاتو د تر ټولو سترې فابریکې د جوړولو د کار پیل؛ یاده فابریکه د ۳.۳ میلیونه ډالرو په لگولو جوړېږي. دغه فابریکه کولای شي، چې په یوه ساعت کې درې زره لیتر شېدې او په یوه شپه او ورځ کې ۸۰ زره لیتر شېدې پروسس کړي.

د مالدارۍ په برخه کې د کرنې وزارت د کرنو پایلې، د حیواني ناروغیو او د انسانانو او څارویو ترمنځ د گډو ناروغیو د ۳۵ سلنه کموالي او د چرگانو د غوښو د تولید زیاتوالي او په دې برخه کې د هېواد ۸۰ سلنه ځان بسیاینې لامل شوي دي. دغه راز په همدې کال کې د لبنی موادو د پروسس او تولیداتو په برخه کې ځان بسیاینې ته د رسېدو په پار هلې ځلې کړنډې شوي او دوام لري.

۵- بخش انکشاف منابع طبیعی، دست‌آوردهای وزارت زراعت قرار ذیل است:

یک: ایجاد سیستم آبیاری قطره‌ای برای ۶۰ هزار نهال پسته در بلخ، دو: ایجاد یک‌هزار و ۱۹۰ قوریه‌ی خانه‌گی و بررسی شش میلیون و ۸۹۹ هزار نهال، سه: ساخت یک هزار و ۱۰۰ متر مکعب بند محافظتی برای نگهداری منابع طبیعی در تپه‌ها، چهار: احیای ۲۱۷ جریب قوریه‌ی نهال‌های جنگلی، پنج: احیاء و حفاظت ۶۰۲،۵ هکتار چراگاه، شش: احیاء و حفاظت از ۳۵۰ هکتار ساحات نباتات طبی، هفت: حمایت و بازسازی پارک‌های ملی، بند امیر و واخان

هشت: افزایش ۱۲ درصدی حاصلات جلفوزه‌ی خوست و پکتیا، با ارایه‌ی خدمات آموزشی، حمایتی و تخنیکي، نه: احیای ۱۸۰ هکتار زمین ساحات کمر بند سبز با غرس ۱۴۴ هزار نهال و ده: کشت هنگ در ۱۰ هزار هکتار زمین هینگ و تشویق مردم به پرورش شیرین‌بویه با پنج هزار هکتار شیرین‌بویه، در نتیجه‌ی این فعالیت‌ها، میزان کشت‌زارهای نباتات طبی مانند هینگ بیش‌تر شده که تا پنج سال آینده تولید هینگ چند برابر خواهد شد. هم‌چنان تولید میوه‌های جنگلی مثل جلفوزه و پسته از آن‌جایی که درختان بیش‌تری غرس شده، بیش‌تر خواهد شد.

هم‌چنان سیستم جنگل‌داری و چراگاه‌پروری به صورت انجمنی، که وزارت زراعت در سال‌های اخیر ساخته است، باعث می‌شود که میوه‌های درختان جنگلی و حاصلات نباتات طبی، درآمد اعضای انجمن‌ها باشد و آنان مجبور باشند از منابع درآمدشان که جنگل‌ها و کشت‌زارهای گیاهان طبی است، محافظت کنند. با این روش، در سال‌های اخیر، ساحات جنگلی و چراگاه‌ها افزایش قابل توجهی یافته است. افزایش جنگل‌ها و چراگاه‌ها باعث بهبود شرایط حیات وحش و طیور می‌شود.

۶- د خوړو د خونديتوب په برخه کې، مو کړنې دادې: لومړي: د وارداتي او صادراتي کرنيزو او غذايي موادو د کيفيت ارزولو په پار د ۱۳ قرنطين سيشنونو لاپراوړونه ته‌پيلول،

دهقانان و سرمایه‌گذاران قرضه بدهد.

۱۱- بخش دست‌رسی به اطلاعات و نشر اطلاعات پیش‌گیرانه:

یک: تطبیق کامل تمامی ۴۴ شاخص پیشنهاد شده از جانب کمیسیون محترم دست‌رسی به اطلاعات، دو: ساخت آرشیف الکترونیک اسناد، سه: ایجاد ۱۴ سیستم معلوماتی لینک‌شده به وب‌سایت، چهار: ساخت مراجع اطلاع‌رسانی در مرکز و ولایت، پنج: ایجاد دفتر روابط عامه برای پاسخ‌دهی سریع به مراجعان، شش: زمینه‌سازی ثبت شکایات‌ها و رسیدگی به آن‌ها از طریق بورد مشخص، هفت: ایجاد سیستم آنلاین درخواست معلومات و ثبت شکایات، هشت: فعال‌سازی شماره‌ی رایگان معلوماتی ۱۵۰ برای حل مشکلات تمامی شهروندان مالدار و زراعت‌پیشه، نه: ایجاد هفته‌نامه‌ی دهقان به منظور معرفی ولایات از نگاه زراعتی، شناساندن محصولات داخلی، معرفی غذاهای مفید و نشر اطلاعات پیش‌گیرانه، ده: پاسخ‌دهی توسط مراجع اطلاع‌رسانی مرکز و ولایات به حدود ۵۰۰ درخواست اطلاعات، در نتیجه‌ی این فعالیت‌ها، هیچ درخواست اطلاعاتی بدون پاسخ گذاشته نشده است و وزارت زراعت، توانست در اطلاع‌رسانی جایگاه اول واحد بودجه‌ای اطلاع‌رسان را از آن خود کند و از سوی کمیسیون دست‌رسی به اطلاعات «الگوی اطلاع‌رسانی» خوانده شود.

باید بیفزاییم که وزارت زراعت، به اطلاع‌رسانی به صورت واضح و مشخص متعهد است و از ایجاد هیچ زمینه‌ای برای سهل‌سازی و سریع‌سازی اطلاع‌رسانی دریغ نمی‌کند.

۱۲- فساد سره د مبارزې برخه، لومړي: د ۱۳۹۸-یم مالي کال تر پایه ټول ټال ۱۰۷ د شرایط وړ کارکوونکي خپلې شتمنی ثبت کړي دي، دویم: د رویتیا ایجادولو او وضاحت لپاره له کمی او کاستی پرته ټول تدارکاتي تړونونه د کرنې وزارت په وب‌سایت کې خپور شوي دي.

درېیم: د دوامدارې څارنې په پایله کې ۳۲ شرکتونه چې د قرارداد مطابق یې پروژې نه و پلي کړي او قرارداد څخه یې سرغړونه کړي و لوي څاروالي ته پېژندل شوي دي. دغه شرکتونه عبارت دي له: ۱. د دوگوس مکینه شرکت، ۲. د متحد شرف شرکت، ۳. د پشگام عرب شرکت، ۴. د زاخیل پامیر او خواجه کفتر بابا شرکت، ۵. د شایق علمي شرکت، ۶. صحرائی، ۷. متحد شرق، ۸. ملک‌زاده، ۹. عاصم سلیم، ۱۰. صدیق‌زاده، ۱۱. مظلومیار، ۱۲. سلطان‌داود، ۱۳. زاخیل پامیر، ۱۴. زرغون‌وطن، ۱۵. روان، ۱۶. مصطفی چوپان، ۱۷. تالقان، ۱۸. دوشی، ۱۹. نهر سعید، ۲۰. زمزم، ۲۱. لوی باخترا،

نزدیک با زعفران کاران جهت حفظ جایگاه اولی زعفران افغانستان در جهان.

در نتیجه‌ی این فعالیت‌ها، وزارت زراعت از هدفی که قرار بود در ۲۰۲۱ به آن برسد، عبور کرده است. بر اساس این طرح ملی، قرار بود که از ۱۲ جون ۲۰۱۶ تا پنج سال آینده (۲۰۲۱)، تولید زعفران از ۳.۵ تن تا پایان تطبیق طرح به ۱۴ تن برسد، اما حالا افغانستان بالای ۲۰ تن زعفران تولید می‌کند. هم‌چنان این رشد تولید، همراه با حفظ کیفیت بوده است. چنان‌که افغانستان جایگاه بهترین زعفران در جهان را دارد.

۹- د جلفوزې د تولید او عوایدو د ودې په برخه کې د کارونه تر سره شوي دي:

لومړي: د غوزانو، جلفوزې او نورو ځنگلي ونو ۱۹۰ قوریې جوړول او سمبالول، دویم: د قوریو جوړولو او په پلاستيکي کڅوړو کې د تخمونو کولو په برخه کې یو زر او ۱۹۰ سیمه ییزو کورنیو ته روزنه ورکول، درېیم: د جلفوزې د لازیاتو ځنگلونو ایجادولو په پار د جلفوزې یو زر او ۲۲۰ کیلوگرامه تخمونه وپشل، څلورم: د جلفوزې ۳۱۰ هکتاره نوي ځنگلونه جوړول، او پنځم: هوایي او ځمکنی دهلیزونو له لارې د افغانستان له خوا په خپلواکه توگه د جلفوزې صادرات.

دیادو کړنو په پایله کې د خوست، پکتیا او پکتیکا په ولایتونو کې د جلفوزې حاصلات ۱۲ سلنه زیاته شوه، چې د سیمې د اوسیدونکو د عوایدو زیاتوالي لامل شو. دغه راز د جلفوزې د صادراتو په موخه چین سره، چې کوم تړون لاسلیک شو، په راتلونکو پنځو کلونو کې چین ته ۶۲ زره ټنه جلفوزې صادرېږي. د دغو صادراتو ټولیز ارزښت ۲.۲ میلیارد ډالر ده.

۱۰- بخش ارایه‌ی قرضه‌های زراعتی

وزارت زراعت، از طریق صندوق وجهی زراعت، در ۱۳۹۸، حدود ۱.۱ میلیارد افغانی را به بیش از چهار هزار دهقان قرضه داده است.

این وزارت از طریق این صندوق، قرار است در ۲۰۲۰ میلادی، ۱.۵ میلیارد افغانی را برای

د دویم: د نوي سيلوگانو د جوړولو ۱۰ سلنه فزیکي چارې پرمخ وړل. ددغو فعالیتونو په پایله کې د وارداتي او صادراتي کرنیزو توکو د کیفیت ارزولو او پراخولو کسانو د غنمو د ویش د سرچینې زمینه برابره شوې ده

۷- د کرنې او مالدارۍ په برخه کې د بوختو مېرمنو د وړتیاو لولو په پار مېرمنو لپاره لاندې کړنې تر سره شوي دي:

لومړي: د شاتو مچيو روزنې ۳۸۰ صندوقونه وپشل، دویم: ۷۰۰ شېدې ورکوونکي ووزې او ۴۰ خوشکي وپشل، درېیم: د مالدارۍ او کرنیزو توکو ۳۰۰ بستې او د سبو ۵۰۰ وچوونکي دستگاوي وپشل، څلورم: د هېواد په کچه ۱۹ زره او ۴۷۴ کورني باغچې جوړول، پنځم: یو زر او ۸۸۵ وړې شني خونې جوړول، شپږم: د چرگانو روزنې ۲۹ زره او ۵۷۰ واړه فارمونه جوړول، اووم: د شېدې ټولولو شپږ مرکزونه جوړول او سمبالول او ۶۰۰ مالدارو مېرمنو ته روزنه ورکول، او اتم: څلور زره او ۲۶۰ مېرمنو لپاره روزنيزې برنامه‌ي په لاره اچول.

ددغو کړنو په پایله کې، د پروگرامونو تر پوښښ لاندې مېرمنې توانېدلې دي، چې د کرنې او مالدارۍ له لارې د عوایدو نسبي دوامداره سرچینې ولري او دغه راز په خپلو کورونو کې د تولید شویو توکو په استفادې سره د خپلو ځانونو او خپلو کورنیو د خوړو د خونديتوب کچه لوړ کړي.

۸- بخش زعفران رشد افغانستان، این موارد عملی گردیده است:

یک: افزایش ۲۲ درصدی تولید زعفران نسبت به سال ۱۳۹۷، دو: ایجاد شش مرکز پروسس زعفران در هرات، کابل، بلخ و فاریاب، سه: ساخت عمارت انستیتوت تحقیقات زعفران در هرات اعمار، چهار: ایجاد ۴۸۹ قطعه نمایشی زعفران، پنج: توزیع ۲۲۴ تن پیاز خوش کیفیت زعفران به زعفران کاران و شش: آموزش‌دهی، مشورت‌دهی و همکاری

در ۱۳۹۸ کار سه هزار و ۲۱۰ پروژه‌ی انکشافی تکمیل شد

- ۲۲. شرق،
- ۲۳. د کنسرو بیل ودانیز او سرک جوړون ی شرکت
- ۲۴. د لوی کندهار صحرائی شرکت
- ۲۵. د ودیر شرکت
- ۲۶. د صحرائی لمیند شرکت
- ۲۷. د حسین زاده شرکت
- ۲۸. د نهر سعید شرکت
- ۲۹. د عمران عبدالله شرکت
- ۳۰. طلوع آسیا پامیر
- ۳۱. د یونیورسل سیتی شرکت
- ۳۲. او د بانوی دهقان شرکت

دوه زره او ۲۰۰ قطعې سرتیفیکېټونه وپشل، ۲۶. پېشرفت ۳۵ درصدی کار اعمار و تجهیز پنج سیلو و یک ذخیره‌ی غله‌جات در کابل، پلخمری، بلخ، هرات، قندهار و بدخشان، ۲۷. احداث ۳۴۴ قوریه‌ی خانه‌گی برای تولید ۲،۰۶ میلیون نهال چهارمغز و احداث ۴۵۰ قوریه خانه‌گی به منظور تولید ۱،۸ میلیون نهال بیره و پلوسه در ولایت‌های خوست، پکتیا و پکتیکا، ۲۸. احیا و حفاظت ۴۸۵ جریب قوریه با ظرفیت تولید ۴۸۵ میلیون اصله نهال در ولایت‌های کابل، پروان، میدان وردک، پنجشیر، بامیان، کاپیسا، پکتیا، پکتیکا، دایکندی، هلمند، قندهار، هرات، بادغیس، فراه، غور، ننگرهار، لغمان، کندهار، بدخشان، تخار، بغلان، سمنگان، بلخ، جوزجان، سرپل، کندز و لوگر، ۲۹. ایجاد ۲۰۰ انجمن حفاظت از چراگاه و آموزش دهی به ۱۰۴ هزار مالدار و اعضای انجمن‌ها در ولایت‌های بلخ، جوزجان، سمنگان، غزنی، غور، فاریاب، کندز، میدان وردک و هرات، ۳۰. اعمار حدود ۲۸ هزار متر مکعب بند محافظتی برای حفاظت از خاک و کاهش سرعت آب باران و سیلاب و تثبیت ریگ‌های روان به منظور جلوگیری از توسعه صحرا در ساحه موازی ۹۰۰ هکتار در ولایت‌های زون شمال و زون غرب. این تلاش‌ها، به منظور تولید بهتر و بیشتر، حفظ و توسعه منابع طبیعی، رشد مالداري و تقویت اقتصاد دهقانان، مالداران، خانم‌های زراعت‌پیشه و مالدار و بلند بردن میزان مصونیت بهداشت حیوانی صورت می‌گیرد.

مشکلات:

در کنار دست‌آوردهایی که ارایه شد، بعضی از مشکلات نیز در تطبیق برخی از پروژه‌ها در سال مالی ۱۳۹۸ وجود داشت که عمده‌ترین آن قرار ذیل است:

۱- سردخانه‌ها: به اساس پلان سال مالی ۱۳۹۸، قرار بود در جریان این سال، کار ساخت ۱۲ سردخانه‌ی ۵۰۰ متریک تنی در ۱۰ ولایت آغاز شود، اما این پروژه در قدم اول به دلیل پیدا نشدن شرکت واجد شرایط و طولانی شدن پروسه‌ی تدارکاتی عملی نشد. اکنون خوش‌بختانه تمامی پروسه‌های تدارکاتی آن نهایی شده و اداره‌ی تدارکات ملی مسوولیت ساخت آن را به واحد عملیاتی واگذار کرده است. امید داریم که طی سال ۱۳۹۹ تطبیق شود.

۲- سردخانه‌های پنج‌هزار متریک تنی: هشت سردخانه‌ی پنج هزار متریک تنی شامل پلان سال مالی ۱۳۹۹ شده و وزارت مالیه حدود ۲۰۰ میلیون افغانی برای ساخت آن‌ها تعهد کرده است که امید داریم پس از پروسه‌ی تدارکاتی آن، امکانات مالی برای تطبیق این پروژه‌ها را در اختیار وزارت زراعت قرار بدهد. و در مجموع کمبود بودجه و امکانات مالی در سکتور زراعت از بزرگ‌ترین مشکلات به شمار می‌رود که در حال حاضر حدود یک درصد کل بودجه‌ی دولت به زراعت اختصاص داده شده است که کافی نیست.

- ۱۴. د هېواد په کچه پنځه زره او ۸۴۰ شمېر بڼونه جوړول او د بڼوالی د حاصلاتو ټولولو په پار یوزر او ۵۰۰ کڅورې وپشل،
- ۱۵. د کابل، غزني، کاپیسا، پروان، لوگر، پکتیا، بلخ، جوزجان، سرپل، تخار، فاریاب، کندز، هرات، پکتیکا، کندهار، هلمند، فراه او بادغیس په ولایتونو کې ۴۰۰ عصري ممیزخونې جوړول،
- ۱۶. په ۱۹ څېړنیزو فارمونو کې د بېلابېلو نباتاتو ۵۷۰ سېټ تجربي پلي کول،
- ۱۷. په ۳۴ ولایتونو کې د زعفرانو ۷۸۰ ننداريزې قطعې جوړول، د زعفرانو د پيازو وېش او د زعفرانو د لابراتوارونو ایجادول،
- ۱۸. د پسرلي او مني موسم نندارتونونه په لاره اچول،
- ۱۹. بېوزلو مېرمنو لپاره ۳۵ زره کورني باغچې جوړول،
- ۲۰. د زابل او فراه په ولایتونو کې د غنمو دوه گدامونه چې هر یوه یې پنځه زره متریک ټنه ظرفیت لري جوړول،
- ۲۱. په ۱۵۰ زره هکتاره ځمکه کې د نباتي ناروغیو او افتونو هر اړخیز کنټرول،
- ۲۲. د تخار، بغلان، کندز، بلخ، هرات، لغمان، ننگرهار او کونړ په ولایتونو کې د غنمو او وریجو دوه زره او ۵۰۰ ننداريزې قطعې جوړول،
- ۲۳. د کندهار، کابل او ننگرهار په ولایتونو کې د خاورې پېژندنې د درېو لابراتوارونو بیارغونه او احیا،
- ۲۴. په ۳۴ ولایتونو کې پر اړمنو بزگرانو د وپش په پار ۲۰ زره ټنه د غنمو اصلاح شوي تخمونه او ۴۰ زره ټنه کیمیاوي سرې پېرل،
- ۲۵. د هېواد په کچه د څلور زره او ۵۵۱ جریب کروندو څخه څارنه او پر قوریه لرونکو

- ننگرهار، کندز، بلخ، قندهار، کنړ، لغمان، پروان، لوگر، خوست، سمنگان، پکتیا، جوزجان، هلمند، هرات و فراه، برای سرمایه‌گذاران،
- ۵. خریداری و توزیع ۲۷۰ گاو شیری و گوساله برای ۲۷۰ خانم بی‌بضاعت روستایی،
- ۶. ساخت ۶۵ فارم ماهی گرم‌آبی و چهار فارم تکثیر در ولایت‌های بامیان، پنجشیر، کابل و بلخ که مجموعاً ظرفیت تولید ۱۰۸ میلیون چوجه ماهی را دارد، می‌سازد،
- ۷. توزیع ۵۲۰ بسته‌ی انکشافی زنبورداری در ولایت‌های ننگرهار، بلخ، هرات، قندهار و پکتیا،
- ۸. اعمار ۲۶ عمارت هشت اتاقی ترویجی در ولایت کابل، پروان، نورستان، سمنگان، خوست، غزنی، پکتیا، فاریاب، بامیان، میدان وردک، غور، هرات، جوزجان، دایکندی، پنجشیر، سرپل، قندهار، ارزگان، بلخ، بادغیس، بدخشان، بغلان، پکتیکا، فراه، کنړ، هلمند، لوگر، لغمان، کندز و نیمروز،
- ۹. توزیع ۵۰۰ بسته انکشاف زنبورداری در ولایات ننگرهار، بلخ، هرات، قندهار و پکتیا،
- ۱۰. اعمار ۳۵ قطن برای نگهداری حیوانات کوچی‌ها در موقع زایمان،
- ۱۱. په لمریز برېښنا سمبال ۱۶ کرې ژور ځاگانې کېنډل او کوچي مالدارانو لپاره په څرخایونو کې د اوبو زېرمې جوړول،
- ۱۲. د کوچي هېوادوالو د مالونو مینځلو په پار ۱۴ حوضونه جوړول،
- ۱۳. د کابل، کاپیسا، پروان، لوگر، بامیان، دایکندي، پکتیا، بلخ، جوزجان، سمنگان، بغلان، بدخشان، تخار، فاریاب، کندز، ننگرهار، کنړ، لغمان، هرات، کندهار، فراه، بادغیس، زابل، نیمروز، پنجشیر، نورستان، غور او خوست په ولایتونو کې ۶۸۷ سوداگریزې شپې خونې

د دغو کړنو په ترسره کولو سره د هغه زیان مخه نیول شوه کوم، چې ټاکل شوې وه، ددغو شرکتونو له خوا کړنه، بزگرانو او د افغانستان حکومت ته ورسېږي. دا لړۍ راتلونکې کې هم په جدیت ادامه لري.

دغه راز د اطلاعاتو خپرونو د لامل شوي، چې هېوادوال، خبریالان، څېړنیز بنسټونه او زموږ هر گران هېوادوال، د سندونو په لوستلو سره کومې پوښتنې چې لري مطرح یې کړي او موږ ته د رویتیا د لا پراخېدو لارې چارې وښيي او په خپل هېواد کې د فساد د لمنځه وړولو په برخه کې مرسته او همکاري وکړي.

در نهایت، باید بگویم نتیجه‌ی تطبیق این برنامه‌ها بوده است که باعث رشد اقتصاد ملی شده است.

بر اساس سروی بانک انکشاف آسیایی، در سال ۲۰۱۹ میلادی، رشد اقتصادی افغانستان ۲.۵ درصد و بر اساس گزارش بانک جهانی رشد اقتصادی کشور حدود سه درصد بوده است. هر دوی این نهادها، عامل این رشد را بهبود در کیفیت و میزان تولیدات زراعتی قلمداد کرده‌اند.

همین طور، برنامه‌ی اساسی برای ۱۰ سال آینده‌ی سکتور زراعت در ۲۵ ساحه، ساخته شده است که به سه میلیارد دالر سرمایه‌گذاری نیاز دارد و در نتیجه‌ی آن سالانه بیش از هشت میلیارد دالر بازدهی خواهد داشت و هم‌چنان به دو میلیون افغان زمینه‌ی کار را مساعد خواهد کرد.

هم‌چنان در برنامه‌های سال مالی ۱۳۹۹ می‌خواهم به عرض برسانم که کارهای زیر را وزارت زراعت پلان کرده است و ان‌شاءالله عملی می‌شود:

- ۱. احیاء و بازسازی ۲۸۰ شبکه آبیاری در ۳۴ ولایت کشور،
- ۲. اعمار ۱۸۰ بند محافظتی یا چک‌دم، ۱۵۰ ذخیره‌گاه خاکی آب و ۱۵۰ آبریزه در ۳۴ ولایت،
- ۳. توزیع ۱۲ هزار بسته‌ی مرغداری هر کدام شامل ۱۵، ۲۰، ۳۰ و ۱۰۰ قطعه‌ای برای خانم بی‌بضاعت،
- ۴. ایجاد ۷۰ فارم مرغداری تجارتي هر یک به ظرفیت پنج هزار مرغ، در ولایات کابل،

د افغانستان اسلامي جمهوريت
د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت
د ستاوردې د هماغه سال ۱۳۹۸

طبيعي سرچينې
بلخ کې د پستې ۶۰ زره نيالگيوته د خاڅکي اوبو خوړ سيستم جوړول،
پوز او ۱۹۰ کورني قوربي جوړول،
د ختکلي نيالگيو ۲۱۷ جريبه قوربي جوړول،
۶۰۲۵ هکتار د خړ خيلو نه بيارغول او ساتل،
د طبي نيالتو ۲۵۰ هکتار د صمبي بيارغول او ساتل،
د ملي پارکونو بيارغول او ساتل،
د زرخون کمربند ۱۸۰ زره صمبي احيا کول،
په غونډيو کې د طبي سرچينو ساتني په پارويز او ۱۰۰ متر مکعب محافطتي بندونه جوړول،
د حمايتي، روزنيز او تخنيکي چوپړ ونه پوراندې کولو سره د خوړتو او نيکياد جلفوزو ۱۲ سلنه زياتوالی

د خورپو خونديتوب
د وارداتي او صادراتي کرنيزو او غذايي موادو د کيفيت ارزولو په پار ۱۳۵ قرنطين
ستيشنونو لار او نور څه جوړول،
د نوي سيلوکا نود جوړولو ۱۰ سلنه فنکي چاري پرمخ وړل،
ديونباني موزيم ودانۍ جوړول او گتې اخيستې ته سپارل،
۴۰۰ زره ټنه غنمو لېږد او زېرمه کول،
د دغو فعاليتونو په پايله کې د وارداتي او صادراتي کرنيزو توکو د کيفيت ارزولو او پر اړينو کسانو د غنمو د وېش دسر چيني زمينه برابره شوې ده

د مېرمنو وړتيا لوړول
د هېواد په کچه ۱۹ زره او ۳۲۲ کورني باغچي جوړول،
د چرغونو روزنې ۲۹ زره او ۵۷۰ د پارويزونه جوړول،
څلور زره او ۳۶۰ مېرمنو لېږدونيزې برنلې په لار د جود
دمالدارۍ او کرنيزو توکو ۳۰۰۰ بسني او ۵۰۰۰ چوچوکي دستگاوې وېشل،
د شدي ټولو لارو شپږم کزنه جوړول او سمبالول او ۶۰۰ مالدارو مېرمنو ته روزنه ورکړل،
د دغو فعاليتونو په پايله کې، د پروگرامونو تر ټولو ټولني لاندې مېرمنو ته وړتيا پورې اړه لري، له لارې د مو اېښو نسي دواړو اړخيزو چيني وړي او دغه راز په خپلو کورونو کې د توليد شويو کوبه استفادې سره د خپلو خاوندانو او خپلو کورنيو د خورپو خونديتوب کچه لوړې کړي

د جلفوزې وده
د دغو، جلفوزې او نورو ختکلي ونو ۱۹۰ قوربي جوړول او سمبالول،
د قوربو جوړولو او په لاسنيکي ټکوروي د تخنمونو کولو په برخه کې يوز او ۱۹۰ سيمه ييزو کورنيو ته روزنه ورکول،
د جلفوزې د لارو ختکونو لېږدولو په پار د جلفوزې يوز او ۲۲۰ کيلوگرام ته تخنمو نه وېشل،
د جلفوزې ۳۱۰ هکتار د خړ خيلو نه جوړول،
هوایي او تخنمي هلخپرونو ته لارې د افغانستان له خوا په خپلو اړو ګه ګه د جلفوزې صادرات د دغو فعاليتونو په پايله کې، د خوړتو او نيکياد جلفوزو د کيفيت ارزولو او پر اړينو کسانو د غنمو د وېش دسر چيني زمينه برابره شوې ده

توانمندسازي زنان
د دغو فعاليتونو په پايله کې، د پروگرامونو تر ټولو ټولني لاندې مېرمنو ته وړتيا پورې اړه لري، له لارې د مو اېښو نسي دواړو اړخيزو چيني وړي او دغه راز په خپلو کورونو کې د توليد شويو کوبه استفادې سره د خپلو خاوندانو او خپلو کورنيو د خورپو خونديتوب کچه لوړې کړي

رشد جلفوزه
د دغو فعاليتونو په پايله کې، د پروگرامونو تر ټولو ټولني لاندې مېرمنو ته وړتيا پورې اړه لري، له لارې د مو اېښو نسي دواړو اړخيزو چيني وړي او دغه راز په خپلو کورونو کې د توليد شويو کوبه استفادې سره د خپلو خاوندانو او خپلو کورنيو د خورپو خونديتوب کچه لوړې کړي

ابو لگول
د پراختيايي بوديجې ۱۳۹۸ يم کال
تخصيص
۷.۷ ميليارد
لگول شوي کچه:
۹۳.۵ سلنه

بنوايي
د دغو فعاليتونو په پايله کې، د پروگرامونو تر ټولو ټولني لاندې مېرمنو ته وړتيا پورې اړه لري، له لارې د مو اېښو نسي دواړو اړخيزو چيني وړي او دغه راز په خپلو کورونو کې د توليد شويو کوبه استفادې سره د خپلو خاوندانو او خپلو کورنيو د خورپو خونديتوب کچه لوړې کړي

مالداري
د دغو فعاليتونو په پايله کې، د پروگرامونو تر ټولو ټولني لاندې مېرمنو ته وړتيا پورې اړه لري، له لارې د مو اېښو نسي دواړو اړخيزو چيني وړي او دغه راز په خپلو کورونو کې د توليد شويو کوبه استفادې سره د خپلو خاوندانو او خپلو کورنيو د خورپو خونديتوب کچه لوړې کړي

د زعفرانو وده
د دغو فعاليتونو په پايله کې، د پروگرامونو تر ټولو ټولني لاندې مېرمنو ته وړتيا پورې اړه لري، له لارې د مو اېښو نسي دواړو اړخيزو چيني وړي او دغه راز په خپلو کورونو کې د توليد شويو کوبه استفادې سره د خپلو خاوندانو او خپلو کورنيو د خورپو خونديتوب کچه لوړې کړي

آبياري
د دغو فعاليتونو په پايله کې، د پروگرامونو تر ټولو ټولني لاندې مېرمنو ته وړتيا پورې اړه لري، له لارې د مو اېښو نسي دواړو اړخيزو چيني وړي او دغه راز په خپلو کورونو کې د توليد شويو کوبه استفادې سره د خپلو خاوندانو او خپلو کورنيو د خورپو خونديتوب کچه لوړې کړي

مبارزه با فساد
د دغو فعاليتونو په پايله کې، د پروگرامونو تر ټولو ټولني لاندې مېرمنو ته وړتيا پورې اړه لري، له لارې د مو اېښو نسي دواړو اړخيزو چيني وړي او دغه راز په خپلو کورونو کې د توليد شويو کوبه استفادې سره د خپلو خاوندانو او خپلو کورنيو د خورپو خونديتوب کچه لوړې کړي

د دغو فعاليتونو په پايله کې، د پروگرامونو تر ټولو ټولني لاندې مېرمنو ته وړتيا پورې اړه لري، له لارې د مو اېښو نسي دواړو اړخيزو چيني وړي او دغه راز په خپلو کورونو کې د توليد شويو کوبه استفادې سره د خپلو خاوندانو او خپلو کورنيو د خورپو خونديتوب کچه لوړې کړي

د دغو فعاليتونو په پايله کې، د پروگرامونو تر ټولو ټولني لاندې مېرمنو ته وړتيا پورې اړه لري، له لارې د مو اېښو نسي دواړو اړخيزو چيني وړي او دغه راز په خپلو کورونو کې د توليد شويو کوبه استفادې سره د خپلو خاوندانو او خپلو کورنيو د خورپو خونديتوب کچه لوړې کړي

د دغو فعاليتونو په پايله کې، د پروگرامونو تر ټولو ټولني لاندې مېرمنو ته وړتيا پورې اړه لري، له لارې د مو اېښو نسي دواړو اړخيزو چيني وړي او دغه راز په خپلو کورونو کې د توليد شويو کوبه استفادې سره د خپلو خاوندانو او خپلو کورنيو د خورپو خونديتوب کچه لوړې کړي

د دغو فعاليتونو په پايله کې، د پروگرامونو تر ټولو ټولني لاندې مېرمنو ته وړتيا پورې اړه لري، له لارې د مو اېښو نسي دواړو اړخيزو چيني وړي او دغه راز په خپلو کورونو کې د توليد شويو کوبه استفادې سره د خپلو خاوندانو او خپلو کورنيو د خورپو خونديتوب کچه لوړې کړي

د دغو فعاليتونو په پايله کې، د پروگرامونو تر ټولو ټولني لاندې مېرمنو ته وړتيا پورې اړه لري، له لارې د مو اېښو نسي دواړو اړخيزو چيني وړي او دغه راز په خپلو کورونو کې د توليد شويو کوبه استفادې سره د خپلو خاوندانو او خپلو کورنيو د خورپو خونديتوب کچه لوړې کړي

د دغو فعاليتونو په پايله کې، د پروگرامونو تر ټولو ټولني لاندې مېرمنو ته وړتيا پورې اړه لري، له لارې د مو اېښو نسي دواړو اړخيزو چيني وړي او دغه راز په خپلو کورونو کې د توليد شويو کوبه استفادې سره د خپلو خاوندانو او خپلو کورنيو د خورپو خونديتوب کچه لوړې کړي

www.mail.gov.af
@MAIL.Afghanistan
@MAIL_AF
@Mail.af
media@mail.gov.af
0766400600 / 0202922458

د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت د ۱۳۹۸ يم کال دورې له ۲۹ مې نېټې پورې
د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت د ۱۳۹۸ يم کال دورې له ۲۹ مې نېټې پورې
د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت د ۱۳۹۸ يم کال دورې له ۲۹ مې نېټې پورې

د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت د ۱۳۹۸ يم کال دورې له ۲۹ مې نېټې پورې
د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت د ۱۳۹۸ يم کال دورې له ۲۹ مې نېټې پورې
د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت د ۱۳۹۸ يم کال دورې له ۲۹ مې نېټې پورې

د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت د ۱۳۹۸ يم کال دورې له ۲۹ مې نېټې پورې
د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت د ۱۳۹۸ يم کال دورې له ۲۹ مې نېټې پورې
د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت د ۱۳۹۸ يم کال دورې له ۲۹ مې نېټې پورې